

KUTSESTANDARD

Sisearhitekt IV 19-10122008-31/2

Sisearhitekt V 19-10122008-32/2

SISEARHITEKT IV, V

KULTUURI KUTSENÕUKOGU

EESSÕNA

Eesti kutsekvalifikatsiooni süsteemis määratletakse kutsekvalifikatsiooni nõudeid viiel tasemel. I tase on madalaim ja V tase kõrgeim (vt lisa A – Kutsekvalifikatsiooni süsteemi terminid). Kõik kutsed ei eelda kutsekvalifikatsiooni tasemete fikseerimist I kuni V tasemeni. Iga konkreetse kutse kvalifikatsioonitasemed, sealhulgas vajaduse korral ka haridusnõuded, määrab kindlaks kutsenõukogu.

Käesolev kutsestandard sisaldab asjaomaste institutsioonide vahel kokkulepitud nõudeid sisearhitekti IV ja V kutsekvalifikatsioonile.

Kutsestandardi kavandi koostas Kultuuri Kutsenõukogu moodustatud töörühm koosseisus:

Toivo Raidmets	Eesti Kunstiakadeemia
Ilmar Heinsoo	Eesti Arhitektide Liit, AIB ARX
Eero Jürgenson	Eesti Sisearhitektide Liit, Ars Projekt OÜ
Eerik Olle	Eesti Sisearhitektide Liit, Linear Projekt OÜ
Taevo Gans	Eesti Sisearhitektide Liit, Gadis OÜ

Ajavahemikus 12 – 24 aprill 2006 a viidi läbi kutsestandardi kavandi arvamusküsitlus. Kutsestandardi lõppredaktsiooni koostamisel on töörühm arvestanud arvamusküsitlustel tehtud ettepanekuid ja märkusi.

Käesolev kutsestandard on koostatud uustöötlusena.

Käesoleva sisearhitekti IV, V kutsestandardi jõustumisel kaotab kehtivuse 13. juunil 2006. a Kultuuri Kutsenõukogu otsusega nr. 9 kinnitatud sisearhitekti IV, V kutsestandard.

Käesolev sisearhitekti IV, V kutsestandard on kinnitatud 10. detsember 2008. a Kultuuri Kutsenõukogu otsusega nr 19.

Kutsestandardis sisalduvad kutsekvalifikatsioonid on kantud kutseregistrisse.

1 KASUTUSALA

Kutsestandardite kasutusala on järgmine:

- 1) töötajate kutsekvalifikatsiooni nõuete määratlemine
- 2) õppekavade, koolitusprogrammide väljatöötamine
- 3) eksaminõuete väljatöötamine, kutsekvalifikatsiooni tõendamine ja hindamine
- 4) aluse andmine rahvusvaheliste kutsekvalifikatsiooni tõendavate dokumentide võrdlemiseks

2 KUTSESTANDARDIGA SEONDUVAD STATISTILISED KOODID

Eesti Majanduse Tegevusalade Klassifikaatori¹ järgi kuulub sisearhitektuur arhitektuuri ja projekteerimise ning nendega seotud tehniliste konsultatsioonide valdkonda, kood 742.

Ametite Klassifikaatori² järgi kuulub sisearhitekt 2. pearühma “Tippspetsialistid”, kood 214.

3 KUTSENIMETUS JA KUTSEKVALIFIKATSIOONI TASE

Eesti keeles: Sisearhitekt IV, V
Inglise keeles: Interior Architect IV, V
Vene keeles: Архитектор по интерьеру IV, V

4 KUTSEKIRJELDUS

Sisearhitekt on ülikooli või sellega võrreldava õppeasutuse sisearhitektiõppe lõpetanud isik.

Sisearhitekti töö eesmärk on luua esteetiliselt terviklik interjöö, mis arvestab erinevate hoonete kõiki ehitustehnilisi ja funktsionaalseid aspekte.

Kuna sisearhitektuurne projekt on väga tihedalt läbi põimunud arhitekti, konstruktori ja eriosade inseneride tööga peaks ka lisama oskuse nende projektide põhilahendusi mõista, analüüsida ja asjakohaseid ettepanekuid koostada.

Sisearhitekt on võimeline, koostades, konsulteerides, hinnates ja tellides ehitiste osade projekte, ette nägema ja üheks tervikuks siduma viimaste põhjal realiseeruva tegelikkuse selle kõigis aspektides. Sellise tegelikkuse terviklikkuses on arvesse võetud keskkonna-alased, majanduslikud, loominguilised, konstruktiivsed, tehnoloogilised, sotsiaalsed, kultuurilised ja juriidilised aspektid.

Oma töös lähtub **sisearhitekt** tellijapoolsest lähteülesandest, heast projekteerimis- ja ehitustavast, kehtivatest õigusaktidest ja normdokumentidest.

Sisearhitekt IV on spetsialist, kes on võimeline iseseisvalt ja omal vastutusel

¹ Statistical classification of economics activities in the European Community (NACE) eestindatud versioon

² International Standard Classification of Occupations (ISCO-88) eestindatud versioon

konsulterima, koostama ja hindama üldsusele avatud ja kasutamiseks mõeldud hoonete ning rajatiste või nende osade sisearhitektuurseid projekte, samuti kavandama mööblit ja muid sisustuselemente.

Sisearhitekt V on tippspetsialist, kes on võimeline iseseisvalt ja omal vastutusel konsulterima, koostama, hindama ja juhtima üldsusele avatud ja kasutamiseks mõeldud ning avalikkuse kõrgendatud tähelepanu pälvivate hoonete või nende osade sisearhitektuurseid projekte, samuti kavandama seeriaviisiliselt toodetavat mööblit ja muid sisustuselemente.

Sisearhitekt IV kutse eeldab:

- 1) ülikooli või sellega võrreldava õppeasutuse **sisearhitektuuri** bakalaureuseõppe läbimisele lisaks 3-aastast erialast töökogemust viimase 4 aasta jooksul;
- 2) ülikooli või sellega võrreldava õppeasutuse **sisearhitektuuri** magistriõppe läbimisele lisaks 2-aastast erialast töökogemust viimase 3 aasta jooksul;
- 3) 5-aastast sisearhitektuuri alast töökogemust viimase 6 aasta jooksul.

Sisearhitekt V kutse eeldab:

- 1) ülikooli või sellega võrreldava õppeasutuse **sisearhitektuuri** bakalaureuseõppe läbimisele lisaks 5-aastast erialast töökogemust viimase 6 aasta jooksul;
- 2) ülikooli või sellega võrreldava õppeasutuse **sisearhitektuuri** magistriõppe läbimisele lisaks 3-aastast erialast töökogemust viimase 4 aasta jooksul.

Täpsemad kutseomistamise tingimused fikseeritakse sisearhitekti kutsekvalifikatsioonide tõendamise ja omistamise korras.

5 KUTSEOSKUSNÕUDED (vt lisa B)

5.1 Üldoskused ja -teadmised

- 5.1.1 Esteetika, filosoofia, sotsiaalteaduste ja kultuuriajaloo põhimõisted ning enam levinud teoreetilised süsteemid
- 5.1.2 Akadeemilise uurimistöö metodoloogia alused – IV nõue puudub
- 5.1.3 Majanduse funktsioneerimise põhimõtted
- 5.1.4 Kutsealaga seonduvad õigusaktid
- 5.1.5 Info- ja kommunikatsiooni- ning projekteerimistehnoloogia alused
- 5.1.6 Keeleoskus (vt lisa C)
 - 1) eesti keel – IV tase B2; V tase C1
 - 2) võõrkeel – IV tase B1; V tase 2 võõrkeelt B1
- 5.1.7 Kirjalik, suuline ja visuaalne eneseväljendus- ning suhtlemisoskus

5.2 Põhioskused ja -teadmised

Põhioskused ja -teadmised jagunevad järgmistesse valdkondadesse: loominguline, väljendusoskuslik, konstruktiivne, tehnoloogiline, keskkonnaalne, kultuuriline, sotsiaalne, majandusalane ja juriidiline valdkond.

5.2.1 Loominguline valdkond

Teadmised

- 5.2.1.1 Arhitektuuri, kunsti ja tootedisaini ajalooline areng
- 5.2.1.2 Teadmine sisearhitektuuri kui eriala olemusest ja vajalikkusest tänapäeva

ühiskonnas

Oskused

- 5.2.1.3 Näha terviklikult ja omavahel seostatult tellija soove ning eksisteerivat tegelikkust, ruumiprogrammi, sisearhitektuurse projekti olemuslikku tähendust ja kirjeldust ning eespool nimetatute baasil tekkivat ruumilist tegelikkust
- 5.2.1.4 Projekteerimisprotsessis katsetada, analüüsida ja hinnata erinevaid lahendusi ja teha nendest järeldusi, mis piisava loomingu, filosoofilise, meetodilise ja teoreetilise järjekindlusega kujunevad lõplikul projektlahendusel
- 5.2.1.5 Projektlahenduse viimine kvaliteedini, mis arvestab kujuneva tegelikkuse ruumilist, kultuurilist ja ajaloolist konteksti ning suhtub säästvalt keskkonna, töö ja raha kasutamisse
- 5.2.1.6 Projektlahenduse viimine kvaliteedini, mis toetab kujunevas tegelikkuses tellija ja avalikkuse huvide arvestamist ning nende seadmist õiglasesse tasakaalu
- 5.2.1.7 Konkreetsete lähteandmete sünteesimine viisil, mis võimaldaks projektlahendusel tõusta kõrgemale kvalitatiivsele tasemele ette antud eeldustest
- 5.2.1.8 Projekteerimisprotsessi kui terviku analüüsimine ja juhtimine loovisiksuse ja loomingu meeskonna juhina – IV nõue puudub
- 5.2.1.9 Projektlahenduse põhjal tekkinud tegelikkuse hindamine ja analüüsimine ning sellest järelduste tegemine uues projekteerimisprotsessis
- 5.2.1.10 Arenenud mastaabi- ja proportsioonitunnetus
- 5.2.1.11 Värvusõpetuse tundmine

5.2.2 Väljenduslik valdkond

Teadmised

- 5.2.2.1 Enam levinud kommunikatsioonitehnoloogiad, -meetodid ja -meediumid tootedisaini ja sisearhitektuuri valdkonnas
- 5.2.2.2 Ruumiline projekteerimine ja kujutava geomeetria põhialused
- 5.2.2.3 Projektdokumentatsiooni vormistamise tähendus ja põhialused

Oskused

- 5.2.2.4 Enam levinud kommunikatsioonimeediumide ja tehnoloogiate kasutamine: joonistamine, maalimine, joonestamine, modelleerimine, maketeerimine, analoogne ja digitaalne projektsioonivahend ning nende tarkvara jm.
- 5.2.2.5 Seletuskirjade, raportite ja ülevaadete koostamine, mis selgelt, analüütiliselt ja loogiliselt katavad kogu erialavaldkonna
- 5.2.2.6 Tellija ning avalikkusega suhtlemine kõigis projekteerimisprotsessi etappides
- 5.2.2.7 Korrektnen keelekasutus nii kõnes kui kirjas
- 5.2.2.8 Projektlahendusele piisavalt selge, detailse ning ülevaatliku esitluse vormi andmine, mis lubaks selle olemust ja tähendust mõista üheselt nii professionaalsel tasemel kui ka avalikkusega suhtlemisel

5.2.3 Konstruktiivne ja tehnoloogiline valdkond

Teadmised

- 5.2.3.1 Tugevusõpetuse ja materjaliõpetuse valdkondade üldpõhimõtted
- 5.2.3.2 Ehitusala tootmistehnoloogia ja ehitusmaterjalide kasutamise üldpõhimõtted
- 5.2.3.3 Mööbli tootmistehnoloogia ja materjalide kasutamise üldpõhimõtted
- 5.2.3.4 Ehitiste tehnosüsteemide kavandamise üldpõhimõtted
- 5.2.3.5 Soojusvarustuse, kütte ja ventilatsiooni üldpõhimõtted – IV algfase; V keskfase

5.2.3.6 Veevarustus ja kanalisatsioon – IV algtase; V kesktase

5.2.3.7 Nõrkvoolu- ja elektripaigaldus – IV algtase; V kesktase

5.2.3.8 Ehitusprotsessi kavandamine ja juhtimine – IV nõue puudub

Oskused

5.2.3.9 Enamlevinud tarindite lahendamise põhimõtted, mis võimaldavad püstitada ülesandeid ehituskonstruktorile

5.2.3.10 Enamlevinud ehitise tehnosüsteemide põhimõtteline lahendamine, mis võimaldab püstitada ülesandeid vastava eriala spetsialistile – IV nõue puudub

5.2.3.11 Projekteerimisprotsessi kavandamine ja juhtimine peatöövõtjana – IV nõue puudub

5.2.3.12 Nõustamine ja järelevalve teostamine oma eriala lõikes ehitus- ja projekteerimisprotsessis

5.2.4 Keskkonna valdkond

Teadmised

5.2.4.1 Ruumi ja tehiskeskkonna sotsiaal-majanduslik, tehnoloogiline ja looduslik taust ning tähendus

5.2.4.2 Hoonete tüpologia ja elukeskkonna funktsionaalne kavandamine

5.2.4.3 Ergonoomia, valgustustehnika ja ruumi akustika põhialused

Oskused

5.2.4.4 Tehiskeskkonna kirjeldamine, hindamine ja analüüsimine

5.2.4.5 Tehiskeskkonna kavandamine, saavutamaks selle eri osade maksimaalset kooskõla, arvestades ühtlasi üldnimlikke ja esteetilisi väärtusi

5.2.5 Kultuuri valdkond

Teadmised

5.2.5.1 Ruumi ja tehiskeskkonna kultuuriline, ajalooline, sotsiaalne ja esteetiline taust ning tähendus

5.2.5.2 Maa ilma ja eesti kunsti ajalugu

5.2.5.3 Üldine arhitektuuri, disaini ja interjööri ajalugu

Oskused

5.2.5.4 Sisearhitektuurse projekti sidumine tervikuks, toetudes kollektiivsele kultuurikogemusele

5.2.6 Sotsiaalne valdkond

Teadmised

5.2.6.1 Indiviidi ja ühiskonna põhilised käitumisviisid ja -mudelid

5.2.6.2 Ühiskonnas toimivate majandus ja ehitusvaldkonna arengusuunad

Oskused

5.2.6.3 Projekteerimismeeskonna erinevate liikmetega suhtlemine nii professioni siseselt kui ka väliselt

5.2.6.4 Eetiline toimimine keskkonna, ühiskonna, tellija ja oma professioni suhtes

5.2.7 Juriidiline ja majandusalane valdkond

Teadmised

5.2.7.1 Ehitusseadus ja teised ehituse- ning erialase projekteerimisega seonduvad seadused, määrused jm õigusaktid

5.2.7.2 Euroopa- ja Eesti ehitus- ja projekteerimisstandardid ja tehnilised normid.

5.2.7.3 Ettevõtlast reguleeriva seadusandluse tundmine mahus, mis lubab sisearhitektil juhtida bürood või projekteerimisettevõtet – IV nõue puudub

5.2.7.4 Põhilised riskid, kindlustused ja lepingud, mis toimivad või reguleerivad projekteerimise ja ehitamise valdkonda

Oskused

5.2.7.5 Eestis toimivate seaduste, ehitus- ja projekteerimisstandardite ning tehniliste normide leidmine ja kasutamine

5.2.7.6 Projektlahenduse viimine kvaliteedini, mis arvestab kujuneva tegelikkuse tervislikkuse ja ohutusega nii ehitusprotsessi käigus kui ka kasutamisejärgus

5.3 Isikuomadused ja võimed

- 1) ruumitaju ja ruumilise ettekujutamise võime
- 2) loominguline mõtlemine
- 3) loogiline mõtlemine ja üldistusvõime
- 4) iseseisvus ja otsustamisjulgus
- 5) vastutusvõime ja täpsus
- 6) koostöövõime
- 7) pingetaluvus
- 8) saavutusvajadus

6 KEHTIVUSAEG

Kutsestandard kehtib 4 aastat. Vastavalt vajadusele võib standardit muuta enne standardi kehtivusaja lõppu.

KUTSEKVALIFIKATSIOONI SÜSTEEMI TERMINID

Kutsestandard – dokument, mis määrab kindlaks kutsekvalifikatsioonist tulenevad nõuded teadmiste, oskuste, vilumuste, kogemuste, väärtushinnangute ja isikuomaduste.

Kutsekvalifikatsioon – antud kutsealal nõutav kompetentsuse tase, mida tunnustatakse kas reguleeritud, ajalooliselt või rahvusvaheliselt kujunenud nõuete alusel.

Kutsekvalifikatsioonisüsteemis on viis taset, kusjuures I tase on madalaim ja V tase kõrgeim. Planeerimise ja arhitektuurse projekteerimise kutsealal on kutsekvalifikatsioonisüsteemis ainult V kutsekvalifikatsioon.

I tase – töötaja täidab tööülesandeid ühesuguses olukorras, on omandanud kutsealased oskused ja teadmised enamasti kutsealasel väljaõppel, võib vajada juhendamist töö käigus, vastutab oma tööülesannete täitmise eest;

II tase – töötaja täidab tööülesandeid erisuguses olukorras, lisaks enamasti kutsealasel väljaõppel omandatud oskustele ja teadmiste omab vilumust ja kogemust, töötab iseseisvalt, vastutab oma tööülesannete täitmise eest;

III tase – töötaja täidab tööülesandeid erisuguses ja vahelduvas olukorras, lisaks enamasti kutsealasel väljaõppel omandatud oskustele ja teadmiste ning vilumustele ja kogemustele omab meisterlikkust, valmisolekut kutsealaste oskuste ja teadmiste edasiandmiseks, korraldab ressursside jagamist ja teiste tööd ning vastutab selle eest;

IV tase – töötaja täidab analüüsimist ja otsustamist eeldavaid tööülesandeid muutuv olukorras, omab kutsealaseid teadmisi ja oskusi; korraldab ressursside jagamist ja teiste tööd ning vastutab selle eest;

V tase – töötaja täidab teadmiste laiendamist, probleemide lahendamist, teaduslike teooriate ja mõistete rakendamist, olemasolevate teadmiste analüüsimist, süstematiseerimist ja edasiarendamist ning õpetamist eeldavaid tööülesandeid muutuv olukorras, omab laialdasi kutsealaseid teadmisi ja oskusi, korraldab ressursside jagamist ja teiste tööd ning vastutab selle eest.

KUTSEOSKUSNÕUDED

Üldoskused ja -teadmised – tegevusvaldkondi läbivad nõuded üldistele oskustele ja teadmistele.

Põhioskused ja -teadmised – kutsealal tegutsemiseks vajalikud nõuded oskustele ja teadmistele.

Erioskused ja -teadmised – nõuded oskustele ja teadmistele, mis on seotud spetsialiseerumisega.

Lisaoskused ja -teadmised – soovituslikud oskused ja teadmised, mis toetavad ja laiendavad kutseoskusi või seonduvad lisakvalifikatsiooniga.

Isikuomadused ja võimed – nõuded kutsealal töötamiseks eeldatavatele isiku- ja isiksuslikele omadustele ja füüsilistele võimetele.

KONKREETSETE TEADMISTE JA OSKUSTE TASEMETE KIRJELDUSED

Algtase – mõistete, faktide ja põhimõtete teadmine; põhiliste töövõtete valdamine.

Keskase – mõistete ja faktide tõlgendamine ja võrdlemine, seoste loomine; mitmekesiste töövõtete valdamine.

Kõrgtase – seostatud faktide alusel analüüsimine, prognoosimine, järeldamine, üldistamine, hindamine; mitmekesiste keerukate töövõtete valdamine.

KEELTE OSKUSTASEMETE KIRJELDUSED
Lisa C

	A1	A2	B1	B2	C1	C2	
MÕISTMINE	Saan aru tuttavatest sõnadest ja fraasidest, mis puudutavad mind, minu perekonda ja minu vahetut ümbrust, kui inimesed räägivad aeglaselt ja selgelt.	Saan aru fraasidest ja sageli kasutatavatest sõnadest, mis on vahetult seotud mulle oluliste valdkondadega (näiteks info minu ja mu perekonna kohta, sisseostude tegemine, kodukoht, töö). Saan aru lühikeste, lihtsate ja selgelt väljahäldatud ütluste põhisisust.	Saan aru põhilisest infost selges tavakõnes tuttavatel teemal: töö, kool, vaba aeg jne. Saan aru aeglaselt ja selgelt edastatud raadio- või telesaadete põhisisust, kui need käsitlevad päevateemasid või mulle huvitavaid teemasid.	Saan aru pikematest kõnedest ja ettekannetest ning tuttava teema puhul isegi nende keerukamate nüanssidest. Saan aru enamiku teleuudiste, publitsistikasaadete ja filmide sisust.	Saan aru pikemast tekstist isegi liigendatud ja seosed on esitatud kas kaudselt või vihjamisi. Saan suurema vaevata aru tele-programmidest ja filmidest.	Saan vaevata aru igasugusest kõnest, olenemata sellest, kus seda esitatakse. Saan aru ka kiirkõnest, kui mulle antakse pisut aega hääldusviisiga harjumiseks.	KUULAMINE
	Saan aru tuttavatest nimedest, sõnadest ja väga lihtsatest lausetest näiteks siltidel, plakatitel või kataloogides.	Saan aru väga lühikestest lihtsatest tekstidest. Oskan leida eeldatavat spetsiifilist informatsiooni lihtsatest igapäevatekstidest (näiteks reklaamid, tööpakkumised, prospektid, menüüd, sõiduplaanid), samuti saan aru lühikestest lihtsatest isiklikest kirjades.	Saan aru tekstidest, mis koosnevad sagedamini esinevatest või minu tööga seotud sõnadest. Saan aru sündmuste, mõtete ja soovide kirjeldusest isiklikes kirjades.	Saan aru aktuaalsetel teemadel kirjutatud artiklitest, kus autorid väljendavad mingeid kindlaid seisukohti või vaatenurki. Saan aru tänapäevasest proosast.	Saan aru pikkadest ja keerulistest tekstidest, nii olustikulistest kui ka kirjanduslikest, tajudes nende stiililist eripära. Saan aru erialastest artiklitest ja pikematest tehnilistest juhenditest isegi siis, kui need vahetult ei puuduta minu eriala.	Saan vaevata aru kõigist kirjaliku teksti liikidest, sealhulgas abstraktsetest, struktuurilt ja/või keeleliselt keerulistest tekstidest, näiteks käsiraamatutest, erialastest artiklitest ja ilukirjandusest.	LUGEMINE
RÄÄKIMINE	Oskan lihtsal viisil suhelda tingimisel, et vestluspartner aeglaselt räägib, vajadusel öeldut kordab või ümber sõnastab ning mind vestlemisel aitab. Oskan küsida lihtsaid küsimusi ja neile vastata.	Saan hakkama igapäevastes suhtlusolukordades, mis nõuavad otsust ja lihtsat infovahetust tuttavatel teemadel. Oskan kaasa rääkida, ehkki ma ei oska veel ise vestlust juhtida.	Saan enamasti keelega hakkama maal, kus see on kasutusel. Oskan ettevalmistuseta vestelda tuttavatel, huvitaval või olulisel teemal: pere, hobi, töö, reisimine ja päevasündmused.	Oskan vestelda piisavalt spontaanselt ja lodusalt, nii et suhtlemine keelt emakeelena kõnelevate inimestega on täiesti võimalik. Saan aktiivselt osaleda aruteludes tuttavatel teemal, oskan oma seisukohti väljendada ja põhjendada.	Oskan end mõistetavaks teha lodusalt ja spontaanselt, väljendeid eriti otsi-mata. Oskan kasutada keelt paindlikult ja tulemuslikult nii ühiskondlikel kui ka tööalastel eesmärkidel. Oskan avaldada mõtteid ja arvamusi ning vestluses teemat arendada.	Saan vaevata osaleda igas vestluses ja diskussioonis ning oskan idioome ja kõnekeelseid väljendeid. Oskan täpselt edasi anda tähendusvarjundeid. Vajadusel oskan lausungi ümber sõnastada, nii et vestluses osalejad seda vaevalt märkavad.	SUULINE SUHTLUS
	Oskan kasutada lihtsaid fraase ja lauseid kirjeldamiseks kohta, kus elan, ja inimesi, keda tunnen.	Oskan kasutada mitmeid fraase ja lauseid, et kirjeldada oma perekonda ja teisi inimesi, elutingimusi, hariduslikku tagapõhja, praegust või eelmist tööd.	Oskan lihtsate seostatud lausetega kirjeldada kogemusi, sündmusi, unistusi ja kavatsusi. Oskan lühidalt põhjendada ning selgitada oma seisukohti ja plaane. Oskan edasi anda jutu, raamatu ja filmi sisu ning kirjeldada oma muljeid.	Oskan selgelt ja üksikasjalikult käsitleda ainet laias teemaderingis, mis puudutab minu huvialasid. Oskan selgitada oma seisukohti aktuaalsetel teemadel, tuues välja erinevate arvamuste poolt- ja vastuargumendid.	Oskan keerulisi teemasid täpselt ja üksikasjalikult kirjeldada, välja tuua alateemad ja olulisemad punktid ning teha kokkuvõtet.	Oskan esitada selge ja ladusa, kontekstile vastavas stiilis kirjelduse või põhjenduse, millel on loogiline ülesehitus, mis aitab kuulajal märgata ja meelde jätta kõige olulisemat.	SUULINE ESITUS
KIRJUTAMINE	Oskan kirjutada lühikest ja lihtsat teadet (näiteks postkaarti puhkuse-tervitustega) ning täita formulare (näiteks hotelli registreerimislehte, kus küsitakse isikuandmeid: nime, aadressi, rahvust/kodakondsust).	Oskan teha märkmeid ja koostada väga lihtsat isiklikku kirja, näiteks kellegi tänamiseks.	Oskan koostada lihtsat seostatud teksti tuttavatel või mulle huvi pakkuvatel teemal. Oskan kirjutada isiklikku kirja, milles kirjeldan oma kogemusi ja muljeid.	Oskan kirjutada selgeid ja detailseid tekste mulle huvi pakkuvates teemaderingis. Oskan kirjutada esseed, aruannet või referaati, edastamaks infot ning kommenteerides ja põhjendades oma seisukohti. Oskan kirjutada kirju, milles tõstan esile kogemuste ja sündmuste mulle olulisi aspekte.	Oskan ennast väljendada selges, hästi liigendatud tekstis, avaldades oma arvamust vajaliku põhjalikkusega. Oskan kirjutada kirja, esseed või aruannet keerukal teemal ja esile tõsta olulisemat. Oskan lugejast lähtuvalt kohandada oma stiili.	Oskan kirjutada lodusalt ja selgelt vajalikust stiilist. Oskan koostada keerulisi kirju, aruandeid või artikleid, esitada ainet loogiliselt liigendatuna nii, et lugeja suudab eristada olulist. Oskan koostada erialaseid ja ilukirjanduslikke sisukokkuvõtteid, annotatsioone ning retsensioone.	KIRJUTAMINE

Tabel. Euroopa Nõukogu keeleoskustasemete süsteem: enesehindamise skaala